

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Materiál na rokovanie gremiálnej
porady ministerstva

Číslo: CD-2007-525/842-1:10

Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v Slovenskej republike

Materiál sa predkladá:

V súlade s Prioritnými úlohami MŠ SR

Návrh na rozhodnutie podpredsedu vlády
a ministra školstva SR:

1. Materiál beriem na vedomie
a schvaľujem návrh opatrení
 - a) s pripomienkami
 - b) bez pripomienok

2. Ukladám generálnemu riaditeľovi
SŠSoŠ:
 - a) upraviť materiál podľa
pripomienok PVM
 - b) zverejniť na internete MŠ SR

Vypracovala: odborná skupina menovaná GRS 10

Predkladá: Mgr. Pavol Macko
generálny riaditeľ sekcie 10

Súhlasí: Mgr. Bibiána Obrimčáková
štátna tajomníčka

Bratislava 31. január 2007

Predkladacia správa

Sekcia štátnej starostlivosti o šport predkladá na rokovanie gremiálnej porady ministerstva materiál Návrh Jednotného vzdelávacieho systému odborníkov v športe v Slovenskej republike (ďalej len „JVS“) v súlade s Prioritnými úlohami Ministerstva školstva SR na roky 2006 – 2010 (úloha č. C 52). Materiál sa predkladá v súlade s opatrením č. 2 a 3 Koncepcie vzdelávania odborníkov v športe v SR, ktorá bola schválená operatívnou poradou ministra školstva SR 18. októbra 2005.

JVS bol pripravený v súlade s medzinárodnými dokumentmi v oblasti vzdelávania – Memorandom, Bolonskou deklaráciou (1999), so závermi zasadnutia Európskej rady v Lisabone (marec 2000), ďalej s Kodanskou deklaráciou (november 2002), so závermi zasadnutia Výboru ministrov EU pre oblasť vzdelávania vo Florencii (október 2003).

Problematika potreby zmien vo vzdelávaní odborníkov v športe v Slovenskej republike bola prediskutovaná so zástupcami akreditovaných vzdelávacích zariadení športových zväzov na Národnej konferencii vzdelávania odborníkov v športe, ktorá sa uskutočnila v dňoch 11. a 12. novembra 2004 v Senci, ktorej závery boli základnou filozofiou materiálu.

Cieľom predkladaného materiálu je pripraviť transparentný systém vzdelávania odborníkov v športe. Je preto potrebné zadefinovať kategórie odborníkov v športe, pripraviť vzdelávacie štandardy s profilmami absolventov, pripraviť obsahové zmeny v študijných plánoch, pripraviť učebné texty pre všeobecnú časť vzdelávania pre I. až III. kvalifikačný stupeň, atď.

Predkladaný návrh JVS obsahuje zdôvodnenie predkladania materiálu, zmeny oproti súčasnému stavu, konkrétne požiadavky na zmeny v legislatíve, finančné zabezpečenie, návrh opatrení a 3 prílohy. Materiál má otvorený charakter a bude dopĺňaný o nové odborné spôsobilosti v športe a tiež o nové poznatky a trendy v oblasti vzdelávania v športe podľa potrieb športovej praxe.

Dňa 5.12.2006 materiál prerokovala Akreditačná komisia špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry Ministerstva školstva SR – poradný orgán Ministerstva školstva SR (v súlade s § 11 ods. 1 zákona č. 288/1997 Z.z.). Návrh JVS prešiel vnútorným pripomienkovým konaním Ministerstva školstva SR a pripomienkovým konaním vo vybraných športových zväzoch a iných akreditovaných subjektoch. Zásadné pripomienky boli do materiálu zapracované.

Na príprave materiálu sa podieľala odborná skupina menovaná generálnym riaditeľom sekcie štátnej starostlivosti o šport v zložení:

Predseda odbornej skupiny:

Doc. PaedDr. Pavol Peráček, PhD. – FTVŠ UK Bratislava (predseda akreditačnej komisie špecializovaných činností v oblasti TK MŠ SR)

Členovia odbornej skupiny: Prof. PaedDr. Ján Junger, CSc. – dekan FŠ PU Prešov

Mgr. František Seman, PhD. – prodekan FTVŠ UK Bratislava

Doc. PaedDr. Jaromír Šimonek, PhD. – PdF UKF Nitra

Doc. Ivan Čillík, CSc. – FHV UMB Banská Bystrica

PhDr. Zdenko Kríž – Konfederácia športových zväzov SR

Ing. Elena Malíková – vedúca oddelenia vzdelávania NŠC
Bratislava
PaedDr. Božena Gerhátová – Ministerstvo školstva SR

Materiál bol prepracovaný na základe pripomienok bodu č. 4 zápisu zo 17. gremiálnej porady Ministerstva školstva SR.

Schválenie predkladaného materiálu nepredpokladá nároky na nárast verejných financií oproti súčasnému stavu.

Jednotný vzdelávací systém nadobudne platnosť po schválení pripravovaného zákona o športe a všeobecne záväzného právneho predpisu k zákonu za príslušnú oblasť.

Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v SR

1. Zdôvodnenie predkladania materiálu:

Vstupom Slovenska do Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a vytvorenia porovnateľných podmienok vzdelávania odborníkov v športe v krajinách EÚ vyplýva pre nás dôležitá úloha pripraviť nový Jednotný systém vzdelávania odborníkov v športe v Slovenskej republike (ďalej len „JVS“). Táto úloha vyplynula aj zo zapojenia Slovenskej republiky do projektu VOCASPORT v roku 2004, ktorý bol podporený Európskou komisiou, mal za úlohu zmapovať stav vzdelávania a zamestnanosti v športe v 25-tich krajinách EÚ a zároveň na medzinárodnej úrovni pripraviť podmienky pre zavedenie transparentného vzdelávacieho systému do športovej praxe.

V dôsledku toho bola navrhnutá nová štruktúra stupňov odborného vzdelávania trénerov v oblasti športu, pretože systém vzdelávania trénerov a iných odborníkov v športe je v každej krajine EÚ iný. Za účelom navrhnuť vzdelávaciu štruktúru v oblasti povolání príbuzných športu odvolávame sa na rozhodnutie Európskej rady ministrov školstva zo dňa 16. júla 1985. Toto rozhodnutie sa týka uznávania kvalifikácií odborného vzdelávania medzi členskými krajinami v rámci Európskeho spoločenstva (85/368/CEE).

Navrhovateľom Európskej štruktúry 5- stupňového vzdelávania trénerov, ktorú sme zapracovali aj do JVS, je Európska sieť vied o športe na vysokých školách (ENSSHE), ktorá spája vzdelávacie a výskumné inštitúcie a štruktúry špecializujúce sa na šport a TV v rámci krajín EÚ. Z jej správy citujeme: “Je veľmi komplikované stanoviť kompatibilitu a porovnateľnosť medzi jednotlivými trénerskými kurzami. Toto zblížovanie neznamená štandardizáciu vzdelávacích kurzov, čo by znamenalo potlačenie kultúrneho dedičstva, ale skôr doplnenie, obohatenie a progresívne zosúladenie existujúcich kurzov“, koniec citátu. V rámci vzdelávacích stupňov smernice špecifikujú podmienky pre prijatie na štúdium, minimálne trvanie štúdia a uznávanie vzdelávacích kurzov. Európska rada ministrov školstva (16. jún 1985) uznáva rôznorodosť vzdelávacích systémov v členských krajinách, preto stanovuje potrebu zblížovania politiky odborného vzdelávania.

V súlade s vyššie uvedenými potrebami je cieľom JVS zabezpečiť kvalitné vzdelávanie pre všetky odborné spôsobilosti v športe, vytvoriť transparentný a kompatibilný vzdelávací systém s krajinami Európskej únie a takto poskytovať komplexné poznatky, umožňujúce voľný pohyb pracovných síl v rámci Európskej únie.

2. Zmeny v súčasnom systéme vzdelávania odborníkov v športe

Kategórie odborníkov a vzdelávacie zariadenia

Súčasný stav: v súčasne platnej Vyhláške Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 257/1998 Z.z. o podmienkach získavania odbornej spôsobilosti na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry v znení vyhlášky č. 300/2000 Z.z. sú upravené kategórie a triedy odborníkov:

- tréner I. až III. triedy a diplomovaný tréner
- cvičiteľ I. až III. triedy
- inštruktor I. až III. triedy
- rozhodca I. až III. triedy
- iný odborník (masér, horský vodca, učiteľ lyžovania a regeneračný zamestnanec)

Príprava na výkon špecializovaných činností v oblasti športu sa zabezpečuje:

- a) v telovýchovných a športových vzdelávacích zariadeniach,
- b) v špecializovaných kurzoch.

K 31.12.2006 bolo vydané potvrdenie o akreditácii 157 subjektom, ktoré pripravujú odborníkov v športe najmä II. a III. triedy v kategórii tréner, cvičiteľ, inštruktor. Najvyššiu I. triedu v kategórii tréner pripravujú 4 vysoké školy (Fakulta telesnej výchovy a športu UK v Bratislave, Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove, Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Pedagogická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre).

Informácie o vzdelávacích aktivitách a údaje o vzdelávacích zariadeniach spracováva Ústav informácií a prognóz školstva prostredníctvom štátneho štatistického výkazu Škol (MŠ SR) 32-01. Vybrané údaje sú zverejnené na www.uips.sk.

Obsah štúdia, študijný plán a doba prípravy je v súčasnosti legislatívne upravená iba v najvyššej I. triede v kategórii tréner, ktorú pripravujú vyššie uvedené vysoké školy. V nižších triedach II. a III. v kategórii tréner a tiež v ostatných kategóriách cvičiteľ, rozhodca a iný odborník, nie je legislatívne upravený študijný plán a ani doba prípravy. Taktiež nie sú pripravené učebnice pre všeobecnú časť výučby v II. a III. triede kategórie tréner. Nie je možný prechod z jednej špecializácie v kategórii tréner do inej špecializácie na základe uznania všeobecnej časti.

Zmeny v JVS oproti súčasnému stavu:

- zdefinovanie 3 kategórií – tréner, rozhodca, iný odborník a ich profilov,
- zmena I., II., a III. triedy na päťstupňovú kvalifikačnú stupnicu v kategórii tréner, v súlade s Európskou sieťou vied o športe (I. stupeň najnižší a V. stupeň najvyšší), bližšie údaje sú v prílohe č. 3 materiálu,
- I. – III. stupeň navrhujeme pripravovať vo vzdelávacích zariadeniach, ktoré majú vydané potvrdenie o akreditácii a IV. a V. stupeň na vyššie uvedených vysokých školách,
- zmena v kategórii rozhodca oproti súčasnému systému bude najvyšším III. stupeň a najnižší I. stupeň,
- v kategórii iný odborník sú odborné spôsobilosti, ktoré nemajú kvalifikačné stupne, napr. športový masér a odborné spôsobilosti, ktoré majú kvalifikačné stupne, napr. športový manažér, inštruktor potápania, športový delegát,
- navrhuje sa vypustiť z prípravy odborníkov v športe horskú záchranársku činnosť a odbornú spôsobilosť horský vodca, ktorú upravuje zákon č. 567/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 544/2002 Z.z. o horskej záchranej službe v znení zákona č. 515/2003 Z.z. a o zmene ďalších zákonov. V súlade s § 12 uvedeného zákona nadobudla kompetencie školiteľ a vydávať osvedčenia o odbornej spôsobilosti na výkon záchranej činnosti Horská záchranná služba – priamo riadená organizácia Ministerstva vnútra SR a odbornú spôsobilosť horský vodca Asociácia horských vodcov SR,
- navrhuje sa vypustiť z pôsobnosti kurz klasickej masáže a odbornú spôsobilosť masér klasickej masáže a pripravovať odbornú spôsobilosť športový masér a kurz športovej masáže,
- navrhuje sa stanoviť obsah, dobu prípravy, podmienky prijatia, formu ukončenia a druh vydávaného dokladu v stupňoch I. – III. v kategórii tréner, rozhodca, iný odborník,

- navrhuje sa pripraviť možnosť prechodu z jednej špecializácie do inej špecializácie v kategórii tréner, na základe uznania absolvovanej všeobecnej časti prípravy v stanovenom rozsahu štúdia (napr. tréner atletiky sa môže v praxi preškoliť na trénera lyžovania, bude mu uznaná všeobecná časť štúdia v danom rozsahu a absolvuje už iba špeciálnu časť z lyžovania),
- navrhuje sa doškoľovanie lektorov a ich elektronická databáza,
- navrhuje sa využiť elektronickú evidenciu údajov odborníkov v športe a údajov o vzdelávacích zariadeniach z informačného systému budovaného na Ústave informácií a prognóz školstva, oddelenie ISTEK..

3. Požiadavky na zmenu v legislatíve

Súčasný stav:

Zákon č. 288/1997 Z.z. o telesnej kultúre a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý v § 11 upravuje oblasť akreditácií vzdelávacích zariadení v športe a v § 12 upravuje podmienky uznávania odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných činností v športe (najmä kvalifikácií trénerov, cvičiteľov, inštruktorov a rozhodcov), neustanovuje dobu platnosti vydávaného potvrdenia o akreditácii a tiež neukladá povinnosti pre akreditované vzdelávacie zariadenia.

Podrobnosti o zriadení, zložení a činnosti akreditačnej komisie, o vydávaní potvrdení o akreditácii ako i podrobnosti o podmienkach získavania odbornej spôsobilosti na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry a o príprave na ich vykonávanie upravuje Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 257/1998 Z.z. o podmienkach získavania odbornej spôsobilosti na vykonávanie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry v znení vyhlášky č. 300/2000 Z.z. a Výnos Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 3. júla 1998 č. 10 613/1998-71 o zriadení, zložení a činnosti akreditačnej komisie špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry a o vydávaní potvrdení o akreditácii. Tieto všeobecno-záväzných predpisy tiež nedostatočne riešia podrobnosti o získavaní odbornej spôsobilosti odborníkov v športe a nereflektujú na zmeny v tejto oblasti po vstupe Slovenska do EÚ.

Navrhované zmeny:

- v pripravovanom návrhu zákona o športe stanoviť dobu platnosti vydávaného potvrdenia o akreditácii na dobu 5 rokov, stanoviť podmienky pre vydanie potvrdenia o akreditácii a reakreditácii, stanoviť povinnosti (napr. podmienka poskytnutia údajov pre potreby štatistického zisťovania) pre vzdelávacie zariadenia a zadefinovať JVS,
- pripraviť novú vyhlášku k zákonu o športe v predmetnej oblasti a upraviť v nej podrobnosti z JVS.

4. Financovanie jednotného vzdelávacieho systému odborníkov v športe v SR

Financovanie vzdelávania v športe bude kopírovať financovanie športu v SR a bude upravené novým zákonom o športe. Bude založené na dvoch základných princípoch a to viaczdrojovosti a transparentnosti.

Viaczdrojovosť financovania vzdelávania športu bude vychádzať z dvoch základných zložiek a to z verejných financií a zo súkromných financií. Verejné financovanie vzdelávania v športe bude predstavovať finančné prostriedky štátu pridelované zo štátneho rozpočtu v rámci Národného programu rozvoja športu v SR a pripravovanej Koncepcie rozvoja športu.

Transparentnosť použitia prostriedkov z centrálnych verejných zdrojov zabezpečuje sekcia štátnej starostlivosti o šport Ministerstva školstva SR formou grantového systému, ktorý servisne zabezpečuje Národné športové centrum. Na tento grantový systém boli v roku 2006 vyčlenené finančné prostriedky z rozpočtu sekcie štátnej starostlivosti o šport vo výške 3.557 000 Sk. Pre rok 2007 je plánovaná suma v približne rovnakej výške. Do roku 2010 sa predpokladá financovať oblasť vzdelávania v športe formou grantov.

Druhá časť zdrojov na financovanie vzdelávania v športe bude zabezpečovaná zo súkromných zdrojov:

- prostriedkami účastníkov vzdelávania,*
- prostriedkami športových klubov a športových zväzov, alebo zamestnávateľov.*

Predpokladáme, že tretiu časť zdrojov by mohli tvoriť finančné prostriedky získané z fondov EÚ, z Operačného programu vzdelávanie.

5. Návrh opatrení

1. Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v Slovenskej republike uplatniť v návrhu zákona o športe a vo vykonávacích všeobecno-záväzných právnych predpisoch.

Z: SŠSoŠ
T: rok 2007

2. V spolupráci so zainteresovanými subjektmi realizovať Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v Slovenskej republike v športovej praxi.

Z: SŠSoŠ, NŠC, športové zväzy
a ostatné akreditované subjekty v športe
T: po schválení návrhu zákona o športe

3. Podľa potreby aktualizovať Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v Slovenskej republike o nové odborné spôsobilosti a nové trendy podľa potrieb športovej praxe.

Z: SŠSoŠ
T: úloha trvalá

4. Na základe potrieb športovej praxe a pripomienok medzinárodných športových federácií, vytvoriť legislatívne podmienky pre získanie potvrdenia o akreditácii v odbornej spôsobilosti tréner IV. kvalifikačného stupňa okrem vysokých škôl aj iným právnickým a fyzickým osobám, po splnení podmienok stanovených zákonom.

Z: SŠSoŠ
T: do 31.12.2008